

Sveučilište u Zagrebu
Geotehnički fakultet

Tribina Geotehničkog fakulteta

GODINA VII – PREDAVANJE III

Studenti 1. godine diplomskog studija
usmjerenja zaštite okoliša GFV
u sklopu kolegija Mjere i postupci zaštite okoliša

Moderator:

Mr.sc. Vitomir Premur, dipl.ing.

**PRAVNI ASPEKTI
ZBRINJAVANJA
VARAŽDINSKOG OTPADA**

Četvrtak – **03.** veljače 2011. godine – u 11 sati
Predavaonica broj **2** (I. kat)

**INSTRUMENTI , METODE , MJERE I
POSTUPCI ZAŠTITE OKOLIŠA
PREDVIĐENI S OBZIROM NA
SLUČAJ BREZJE**

Blažić Darko, univ.bacc.ing.geoing.

UVOD

- Objekt našeg proučavanja :
deponij Brezje
- Cilj : razmatranje situacije
na deponiju Brezje

ODLAGALIŠTE BREZJE (PROSTORNI PLAN)

OPĆENITO O OBJEKTU BREZJE

- Lokacija se nalazi na izlazu iz Varaždina prema industrijskoj zoni.
- Površina odlagališta prostire se na 19,58 ha.
- Odlagalište je asfaltirano te se prilikom punjenja preko njega odmotava geomembrana

IZBALIRANI OTPAD (BALE)

NACIONALNI PLAN DJELOVANJA NA OKOLIŠ

- Organizacijsko - investicijski prioriteti :
 - 1) gospodarenje otpadom
 - 2) gospodarenje vodama
 - 3) gospodarske aktivnosti i okoliš (promet, poljoprivreda, industrija, turizam, energetika, rudarstvo)

OTPAD

- U RH nastaje oko 9 mil. t otpada na godinu.

Organiziranim skupljanjem komunalnog otpada obuhvaćeno je manje od 60 % stanovništva. Oko 98% ukupno odloženog otpada završava na 160 službenih odlagališta koja su uz rijetke iznimke sva izgrađena bez osnovnih zaštitnih mjera. Na 80 odlagališta uz komunalni odlaže se i opasni otpad.

NACIONALNA STRATEGIJA ZAŠTITE OKOLIŠA, 2002.

- **Strategija** - vještina utvrđivanja dugoročnih ciljeva i načina njihovog ostvarivanja, tj. opis stanja od kojeg polazimo , lista ciljeva koje želimo ostvariti i prijedlog osnovnih mjera koje su potrebne da se s obzirom na polazište odabrani ciljevi ostvare.

KLJUČNI CILJEVI

1. Održavati i poboljšavati sveukupnu kakvoću života
2. održavati trajan pristup prirodnim izvorima
3. izbjeći svaku trajnu štetu okolišu
4. smatrati da ka održivom ide onaj razvoj koji zadovoljava sadašnje potrebe bez ugrožavanja budućih naraštaja i mogućnosti da zadovolje vlastite potrebe.

PRINCIPI

- 1) RH mora Strategiju zaštite okoliša utemeljiti na poznavanju općeg stanja , a osobito stanja okoliša i sustava zaštite okoliša u RH.
- 2) RH će ući u proces europskih integracija
- 3) RH će poštovati sve međunarodnim ugovorom preuzete obveze u zaštiti okoliša
- 4) ciljevi moraju biti realistični i ostvarivi
- 5) ponudene ideje moraju biti provokativne i motivirajuće

GLAVNI PRIORITET : OTPAD

Gospodarenje otpadom je najveći problem zaštite okoliša u RH s najvećim zaostajanjem za standardima EU, preventivno zbog :

- a) nepoštivanja postojećih propisa RH
- b) nedostatne i neadekvatne kontrole nastanka i tokova otpada
- c) neadekvatnog odlaganja otpada u prošlosti , ali i danas
- d) niskog stupnja recikliranja otpada i zanemarive prerade otpada
- e) velikog broja zatečenih i nerješениh problema

NAJVAŽNIJI PROBLEMI VEZANO UZ OTPAD

- 1) ne postoji strategija gospodarenja otpadom
- 2) stalni rast količine otpada, u tom trenutku upitan
- 3) nedostatak uređaja za obradu otpada
- 4) loše rješeno konačno odlaganje za sve vrste otpada, osobito opasnog i industrijskog
- 5) nesposobnost proizvođača otpada da snose realnu cijenu zbrinjavanja otpada

ŠTO SE MORA NAPRAVITI ?

1. uskladiti u potpunosti legislativu s onom EU
2. nametnuti striktno provođenje propisa
3. poticajnim i drugim mjerama nametati modernu hijerarhiju postupanja s otpadom
4. postupno povećati financijsko opterećenje proizvođača otpada tako da zbrinjavanje otpada prestane biti subvencionirana djelatost.

INSTRUMENTI I MJERE

- Instrumenti političke zaštite okoliša svrstavaju se u regulatorne , ekonomske ili tzv. ostale instrumente
- oni su alat za postizanje ciljeva : globalnih , definiranih strategijom (sektorskih) , ovisnih o prioritetnim temama .

STRATEGIJA ODRŽIVOG RAZVITKA RH

○ Održivi razvitak pretpostavlja ostvarivanje tri opća cilja:

- 1) stabilnoga gospodarskog razvitka
- 2) pravedne raspodjele socijalnih mogućnosti
- 3) zaštita okoliša

ZAKON O ZAŠTITI OKOLIŠA NN 110/07

Horvat Miro, univ.bacc.ing.geoing.

Zaštitom okoliša osigurava se cjelovito očuvanje kakvoće okoliša, očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti, racionalno korištenje prirodnih dobara i energije na najpovoljniji način za okoliš, kao osnovni uvjet zdravog života i temelj održivog razvitka.

Zakonom se propisuju:

- Načela zaštite okoliša
- Sastavnice okoliša
- Subjekti zaštite okoliša
- Dokumenti zaštite okoliša
- Instrumenti zaštite okoliša
- Praćenja stanja okoliša
- Informiranje javnosti
- Odgovornost za štetu u okolišu
- Financiranje zaštite okoliša
- Nadzor
- Kaznene odredbe

Ciljevi zaštite okoliša:

- zaštita života i zdravlja ljudi,
- zaštita biljnog i životinjskog svijeta,
- zaštita pojedinih sastavnica okoliša,
- zaštita ozonskog omotača,
- zaštita krajobraza,
- sprječavanje i smanjenje onečišćenja okoliša,
- trajna uporaba prirodnih izvora,
- racionalno korištenje energije,
- poticanje uporabe obnovljivih izvora energije,
- održivo korištenje prirodnih dobara,
- unapređenje stanja okoliša.

Članak 32.

Gospodarenje otpadom obuhvaća mjere za sprječavanje nastanka i smanjivanje količina otpada, bez uporabe postupaka i/ili načina koji predstavljaju rizik po okoliš, te mjere za sprječavanje štetnog djelovanja otpada na ljudsko zdravlje i okoliš.

Načela zaštite okoliša koja proizlaze iz Zakona

Načelo održivog razvitka

- Županija i grad prilikom donošenja strategija, planova, programa i propisa te njihovoj provedbi moraju poticati održivi razvitak.

Načelo predostrožnosti

- Pri korištenju okoliša treba štedljivo koristiti sastavnice okoliša i njima upravljati vodeći računa o mogućnostima ponovnog korištenja prirodnih i materijalnih dobara,
- Granične vrijednosti emisija moraju biti određene propisom.

Načelo očuvanja prirodnih dobara, biološke raznolikosti i krajobraza

- Prirodna dobra i krajobrazne vrijednosti treba nastojati očuvati na razini obujma i kakvoće koji ne ugrožavaju zdravlje i život čovjeka i nisu štetni za biljni i životinjski svijet.

Načelo zamjene i/ili nadomještaja

- Planirani zahvat koji bi mogao imati štetni utjecaj na okoliš potrebno je zamijeniti zahvatom koji predstavlja znatno manji rizik za okoliš.

Načelo cjelovitog pristupa

- Svrha načela cjelovitog pristupa je sprječavanje i/ili svođenje rizika za okoliš na najmanju moguću mjeru rizika za okoliš u cjelini.

Načelo suradnje

- Održivi razvitak postiže se suradnjom županije i grada te svih drugih sudionika u cilju zaštite okoliša.

Načelo onečišćivač plaća

- Onečišćivač snosi troškove nastale onečišćavanjem okoliša koji obuhvaćaju troškove nastale u vezi s onečišćavanjem okoliša uključujući i troškove procjene štete.

Načelo pristupa informacijama i sudjelovanja javnosti

- Javnost ima pravo pristupa informacijama o okolišu kojima raspolaže tijelo javne vlasti, te sudjelovati u postupcima izrade i donošenja strategija, planova i programa, te izrade i donošenja propisa u vezi sa zaštitom okoliša.

Načelo prava na pristup pravosuđu

- Svaka osoba koja smatra da je njezin zahtjev za informacijom u pitanjima zaštite okoliša zanemaren, odbijeni li ako na njega nije odgovoreno na odgovarajući način, ima pravo na zaštitu svojih prava pred sudom.

Instrumenti kojima se Zakon odnosi na zbrinjavanje otpada u Varaždinu

Tehnički standardi zaštite okoliša

- Tehničkim standardima određuju se granične vrijednosti emisija u vezi s proizvodnim postupkom i korištenjem postrojenja, pogona, uređaja, opreme te granične vrijednosti pokazatelja sastavnica proizvoda.

Strateška procjena utjecaja plana i programa na okoliš

- Obvezno se provodi za plan i program gospodarenja otpadom, te tijekom izrade nacрта prijedloga plana ili programa.
- U postupku strateške procjene informira se i sudjeluje javnosti.

Procjena utjecaja zahvata na okoliš

- Utvrđuje se mogući izravni i neizravni utjecaj zahvata na: tlo, vodu, zrak, šumu, ljude, biljni i životinjski svijet, krajobraz, materijalnu imovinu.
- Pri planiranju zahvata utjecaji zahvata se moraju svesti na najveću moguća očuvanost kakvoće okoliša.

❑ Utvrđivanje objedinjenih uvjeta zaštite okoliša za postrojenje

- Prije početka gradnje i puštanja u rad postrojenja kojom se mogu prouzročiti emisije kojima se onečišćuje tlo, zrak i voda obvezno je ishoditi objedinjene uvjete zaštite okoliša.

❑ Sprječavanje velikih nesreća koje uključuju opasne tvari

- Odnose se na postrojenja u kojima se opasne tvari: proizvode, prerađuju, skladište, transportiraju ili odlažu u svrhu proizvodnog procesa.
- Operater je dužan u postrojenju tvrtke utvrditi moguću prisutnost opasnih tvari, prema vrstama i količinama i o tome na propisani način obavijestiti Ministarstvo

Poveznica sa konkretnim slučajem u Brezju 2

- ❖ Odobrenje za rad postrojenja daje se uporabnom dozvolom.
- ❖ Uporabnom dozvolom potvrđuje se da postrojenje ispunjava propisane uvjete za rad.
- ❖ Postrojenje može biti pušteno u redoviti rad ako je tijekom pokusnog rada postrojenja utvrđeno da su ispunjeni svi parametri određeni mjerama zaštite okoliša.
- ❖ Nakon dobivene uporabne dozvole operater je o početku redovitog rada postrojenja obavezan obavijestiti Ministarstvo u roku od 15 dana prije započinjanja obavljanja djelatnosti.
- ❖ Objedinjeni uvjeti zaštite okoliša iz uporabne dozvole utvrđuju se s rokom primjene – 5 godina od dana izdavanja uporabne dozvole.

- ❖ Prilikom izrade prostornih planova, mora se uzimati u obzir i udaljenost između postrojenja i stambenih zona, javnih mjesta i ekološki značajnih područja te korištenje dodatnih mjera od strane postojećih postrojenja.

ZAKON O PROSTORNOM UREĐENJU I GRADNJI - NN 76/07, 38/09

PROSTORNI PLAN VARAŽDINSKE ŽUPANIJE - SVIBANJ 2000.

- IZMJENE I DOPUNE PROSINAC 2006.

PROSTORNI PLAN UREĐENJA GRADA VARAŽDINA – OŽUJAK 2005.

GENERALNI URBANISTIČKI PLAN GRADA VARAŽDINA, PROSINAC 2006.

Kaniški Manuela, univ.bacc.ing.geoing.

PREDMET ZAKONA O PROSTORNOM UREĐENJU I GRADNJI

Članak 1.

Ovim se Zakonom

* **uređuje** sustav prostornog uređenja i gradnja,

* **nadležnosti** tijela državne vlasti i tijela jedinica lokalne i područne (regionalne) samouprave u upravnim i drugim postupcima,

* upravni i inspeksijski **nadzor**.

NAČELA PROSTORNOG GRAĐENJA

Zakon obavezuje provođenje **načela zaštite okoliša** kroz **prostorne planove**.

Članak 7.

(1) Osnovni cilj prostornog uređenja je interaktivnim prostornim planiranjem i procjenom mogućih utjecaja, ostvariti ravnomjeran prostorni razvoj usklađen s gospodarskim, društvenim i okolišnim polazištima, uravnoteženjem regionalnih razvojnih procesa i s njima povezanih zahvata u prostoru i različitih potreba i interesa korisnika prostora, na način kojim se osigurava:

– razumno korištenje i zaštita prirodnih dobara, očuvanje biološke raznolikosti, zaštita okoliša i prevencija od rizika onečišćenja,

NAČELA PROSTORNOG GRAĐENJA

6. Prostorni planovi kao instrument zaštite okoliša

